

Garbatka-letnisko, 18.11.2020

Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Opiekunów Medycznych
Nałkowskiej 7a
26-930 Garbatka-letnisko

Sz. P. Adam Niedzielski
Minister Zdrowia

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na stanowisko Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych, Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek oraz Polskiej Federacji Szpitali proszę przyjąć stanowisko Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Opiekunów Medycznych w sprawie rozszerzenia kompetencji opiekuna medycznego, gdyż uważamy, że decyzje dotyczące opiekunów medycznych nie mogą być podejmowane wyłącznie przez środowisko pielęgniarskie, bez uwzględnienia w pierwszej kolejności samych opiekunów medycznych.

Zgadza się z koniecznością pilnego uregulowania statusu zawodu opiekuna medycznego oraz rozgraniczenia kompetencji opiekuna medycznego od kompetencji pielęgniarek. Z pewnością potrzebne są właściwe regulacje, które unormują kwestię współpracy pomiędzy zawodami, jak również kwestię odpowiedzialności. Zapewnienie obowiązku zatrudniania opiekunów medycznych we wszystkich stacjonarnych podmiotach leczniczych jest również działaniem, które zwiększy jakość opieki nad pacjentem (większa ilość personelu sprawującego opiekę) jak również odciąży pielęgniarki i umożliwi skupienie się na bardziej specjalistycznych czynnościach. Stąd też rozdzielenie kompetencji spowodowało by, że pielęgniarki nie sprawowały by już podstawowej opieki nad pacjentami, rolę w tym zakresie przejąłby całkowicie opiekun medyczny. By jednak móc to osiągnąć potrzebna jest ustawa regulująca zawód opiekuna medycznego (wiemy, iż powstaje projekt ustawy o innych zawodach medycznych), jego umiejscowienie w systemie ochrony zdrowia oraz relacje wobec pozostałego personelu medycznego. Niezbędna byłaby również nowelizacja ustawy o zawodzie pielęgniarki i położnej, tak by odpowiadała na rzeczywiste potrzeby nowych regulacji.

Zwiększenie ilości pielęgniarek jest jak najbardziej działaniem, które jest jednym z najważniejszych w sytuacji w jakiej znajduje się polska ochrona zdrowia – OSOM proponuje w tym zakresie ułatwienie podjęcia studiów dla pracujących opiekunów medycznych (choćby w postaci stypendiów), czy uzyskanie dodatkowych punktów w procesie rekrutacji. Działanie takie skutecznie doprowadzi do zwiększenia ilości absolwentów pielęgniarstwa. Obudowanie zawodu pielęgniarki

Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Opiekunów Medycznych
ul. Nałkowskiej 7A
26-930 Garbatka-letnisko

www.opiekunmedyczny.org
kontakt@opiekunmedyczny.org

zawodem opiekuna medycznego, nie jest w żadnym stopniu deprecjacją, a wręcz zwiększa znacząco prestiż pielęgniarek – stających się, co popieramy – liderami opieki medycznej nad pacjentem. W tym kontekście trzeba jednak podejmować szereg działań, które wpłyną na poprawę systemu ochrony zdrowia.

Czas pandemii pokazał jak bardzo niewydolny jest system ochrony zdrowia w Polsce. Warto zatem zastanowić się nad rozszerzeniem kompetencji opiekunów medycznych oraz wydłużeniem ich kształcenia. Rozmowy na ten temat powinny obejmować przedstawicieli różnych zawodów medycznych.

Zgodnie z propozycjami zwiększenia kompetencji, np. o pobieranie materiałów do badań, umożliwi to nie tylko lepsze włączenie opiekunów medycznych do systemu, większe zainteresowanie zawodem, ale i również odciążenie pielęgniarek, ratowników medycznych, a także techników analityki medycznej i diagnostów laboratoryjnych. Personel ten mógłby dzięki temu poświęcić więcej czasu na wykorzystywanie swoich specjalistycznych kompetencji w pozostałych obszarach opieki zdrowotnej nad pacjentem. Pobieranie materiału do badań laboratoryjnych, nie jest ani wyłączną ani kluczową kompetencją personelu pielęgniarstwa. Nie wymaga także kształcenia na poziomie studiów wyższych, czego przykładem są liczni reprezentanci zawodu pielęgniarek, położnych czy ratowników medycznych lub techników analityki medycznej, będących absolwentami liceów medycznych czy szkół policealnych, wykonując te czynności nie mniej profesjonalnie jak Ci, którzy ukończyli kształcenie na poziomie studiów wyższych.

Opiekunowie medyczni mieli już możliwość wykorzystania swojego potencjału w zakresie fazy preanalitycznej badań laboratoryjnych, gdy od niemalże początku epidemii pobierali wymazy do badań na obecność wirusa SARS-CoV-2. Wiele krajów z sukcesem wprowadziło zawód flebotomisty, często na podbudowie zawodu tożsamego do opiekuna medycznego. Nie spowodowało to zaniknięcia zawodu pielęgniarstwa, wręcz przeciwnie – w związku ze zwiększeniem poziomu specjalizacji, rozwojem kompetencji pielęgniarstwa w kierunku bardziej specjalistycznych, spowodowało, że zapotrzebowanie na ich pracę jeszcze bardziej wzrosło, a wraz z tym poprawie uległy warunki ich pracy i płacy.

Zgodnie z raportem Naczelnej Izby Kontroli o dostępności i finansowaniu diagnostyki laboratoryjnej *„Pomimo licznie zgłaszanych wniosków i postulatów Minister Zdrowia nie podejmował skutecznych działań zmierzających do poprawy efektywności funkcjonowania diagnostyki laboratoryjnej w systemie ochrony zdrowia. W ocenie NIK, beczynność Ministra w tym zakresie mogła zagrażać właściwej jakości i dostępności wykonywanych świadczeń diagnostyki laboratoryjnej.”*

Jednym z wniosków NIK, o których wprowadzenie wnioskował do MZ jest *„przeprowadzenie rzetelnej analizy zapotrzebowania na kadrę medyczną w dziedzinach diagnostyki laboratoryjnej oraz w dziedzinach medycyny mających zastosowanie w diagnostyce laboratoryjnej i podjęcie skutecznych działań ukierunkowanych na uzupełnianie niedoboru tej kadry medycznej”*.

Umożliwienie opiekunom medycznym zdobycia dodatkowej kwalifikacji z zakresu pobierania materiałów do badań może nie tylko dodatnio wpłynąć na jakość fazy preanalitycznej oraz jej

Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Opiekunów Medycznych
ul. Nałkowskiej 7A
26-930 Garbatka-letnisko

www.opiekunmedyczny.org
kontakt@opiekunmedyczny.org

dostępność, ale także, np. w warunkach szpitalnych, skrócić czas hospitalizacji i zmniejszyć jej koszty. W tym kontekście warto zwrócić uwagę, że 72,9% badanych pielęgniarek deklarowało zadowalającą wiedzę w zakresie pobierania krwi do badań. Pomimo to w badanej grupie występowały braki wiedzy w tym zakresie. Ponad 35% nie brała udziału w szkoleniach dotyczących prawidłowego pobierania materiału biologicznego do badań laboratoryjnych (Wentrys, M., Płaszewska-Żywko, L., & Czupryna, A. (n.d.). *Analiza błędów przedlaboratoryjnych w praktyce pielęgniarskiej.*).

Stanowczo przeciwiemy się również sugestiom, by rozpocząć konsultacje na temat wprowadzenia nowego zawodu medycznego – asystenta pielęgniarskiego. Debata ta miała miejsce podczas tworzenia *Polityki wieloletniej Państwa na rzecz pielęgniarstwa i położnictwa* i została negatywnie oceniona. Rezultatem debaty był zapis o konieczności lepszego włączenia opiekunów medycznych. Proponowane przez Federację Szpitali Polskich zmiany powinny dotyczyć zawodu opiekuna medycznego. Tworzenie nowego zawodu o podobnych do opiekuna medycznego kompetencjach oraz podobnym potencjale nie tylko jest nieefektywnym wykorzystaniem ponad 45 000 osób z dyplomem opiekuna medycznego, którzy często w związku z brakiem etatów nie znajdują zatrudnienia w systemie ochrony zdrowia. Wykształcenie zbliżonej ilości absolwentów kierunku asystentka pielęgniarska możnaby osiągnąć dopiero za kilkanaście lat, co uniemożliwi realne wsparcie pielęgniarek przez bardzo długi czas.

Rozszerzenie kompetencji opiekuna medycznego nie tylko nie jest sprzeczne z *Polityką wieloletnią Państwa na rzecz pielęgniarstwa i położnictwa*, ale całkowicie z nią zgodne. *Obszar V, działanie 3 obejmuje: Poszerzenie wiedzy i umiejętności zawodowych opiekuna medycznego w celu dostosowania ich do potrzeb pacjentów (m.in. psychiatria, geriatria, pediatria, neurologia), a działanie 4: Wprowadzenie nowego zawodu (dwukwalifikacyjnego), w którym pierwsza kwalifikacja będzie tożsama z kwalifikacją wyodrębnioną w zawodzie opiekun medyczny.*

Mamy zatem nadzieję na podjęcie rozmów w kierunku realizacji tych zapisów *Polityki*. Ze swojej strony zapewniam o gotowości Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Opiekunów Medycznych, jako organizacji zrzeszającej i reprezentującej opiekunów medycznych, do współpracy.

Z wyrazami szacunku

W imieniu Zarządu

Bartosz Mikołajczyk
Prezes Zarządu

Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Opiekunów Medycznych
ul. Nałkowskiej 7A
26-930 Garbatka-letnisko

www.opiekunmedyczny.org
kontakt@opiekunmedyczny.org